

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. L. Grădinari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Stănilă, D. Corolevschi)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători:

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Întovărășirea Pomicolă „Izvoraș”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Furnizarea Energiei Electrice Nord” împotriva Întovărășirii Pomicole „Izvoraș”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM, Todor Țibuleac, Andriana Bănărescu, Constantin Claihcnet, Vasilii Bejenari, Iurie Roșca, Andrian Puiu, Valentina Agachi, Anatolie Bernic, Victoria Calmațui, Oleg Lîșii, Aliona Mandalac, Tatiana Ignatova, Ninel Nagherneac, Piotr Petric, Viorel Munteanu, Margalina Sîrbu, Valeri Bukatari, Antonina Gabuja, Luca Prodan, Alla Stavițcaia, Mihail Lobeev, Svetlana Proscurina, Veronica Abgaș, Marin Țurcan cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 13 iunie 2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 23-24, vol.I), SA „Furnizarea Energiei Electrice Nord” (în continuare SA „FEE-Nord”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întovărășirii Pomicole „Izvoraș” (ÎP „Izvoraș”), intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM solicitând admiterea acțiunii, încasarea de la pârât a sumei de 81664,45 de lei și a sumei de 21210,48 de lei cu titlu de datorii și a taxei de stat în mărime de 3086,24 de lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că începând cu data de 01 august 2015 reclamantul a început furnizarea energiei electrice către ÎP „Izvoraș”, în conformitate cu licența AC 000528 din 31.07.2015, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În urma controlului efectuat de către Inspectoratul Fiscal de Stat s-a stabilit că SA „FEE-Nord” urma să aplice energiei electrice furnizate TVA la cota standard (20%) către întovărășirile pomicole, începând cu data de 01 august 2015.

Reclamantul a menționat că prin scrisoarea nr. 01-48 din 01 februarie 2017 a solicitat achitarea recalculului efectuat, dar până în prezent pârâtul nu s-a conformat.

În perioada imediat următoare reclamantul a expediat în adresa pârâtului facturile fiscale pentru energia electrică furnizată, care au fost achitate parțial, restanța rămasă fiind de 21210,48 de lei. Conform pretenției nr. 05-234 din 17 mai 2017 reclamantul a solicitat achitarea benevolă a restanței, însă pârâtul nu a achitat-o nici până la depunerea acțiunii în instanța de judecată.

Prin încheierea din 12 iunie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central au fost atrași în proces ca intervenienți accesorii Todor Țîbuleac, Andriana Bănărescu, Constantin Claihcnet, Vasilii Bejenari, Iurie Roșca, Andrian Puiu, Valentina Agachi, Anatolie Bernic, Victoria Calmațui, Oleg Lîsîi, Aliona Mandalac, Tatiana Ignatova, Ninel Nagherneac, Piotr Petric, Viorel Munteanu, Margalina Sîrbu, Valeri Bukatari, Antonina Gabuja, Luca Prodan, Alla Stavițcaia, Mihail Lobeev, Svetlana Proscurina, Veronica Abgaș.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Marin Țurcan.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, corectată prin încheierea din 05 februarie 2019, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „FEE-Nord” împotriva ÎP „Izvoarăș”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM, Todor Țîbuleac, Andriana Bănărescu, Constantin Claihcnet, Vasilii Bejenari, Iurie Roșca, Andrian Puiu, Valentina Agachi, Anatolie Bernic, Victoria Calmațui, Oleg Lîsîi, Aliona Mandalac, Tatiana Ignatova, Ninel Nagherneac, Piotr Petric, Viorel Munteanu, Margalina Sîrbu, Valeri Bukatari, Antonina Gabuja, Luca Prodan, Alla Stavițcaia, Mihail Lobeev, Svetlana Proscurina, Veronica Abgaș, Marin Țurcanu cu privire la încasarea datoriei.

Prin decizia din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de SA „FEE-Nord”; s-a casat hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a fost pronunțată o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii; s-a încasat de la ÎP „Izvoarăș” în beneficiul SA „FEE-Nord” datoria în mărime de 81664,45 de lei și datoria în sumă de 21210,48 de lei, precum și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat la înaintarea acțiunii în mărime 3086,24 de lei și pentru depunerea apelului în sumă de 2314,68 de lei.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut ca neîntemeiată ipoteza primei instanțe cu privire la faptul că datoria solicitată de reclamant de a fi încasată din contul pârâtului este o majorare unilaterală a tarifului și o modificare a contractului și constituie o clauză abuzivă în contract, din motiv că instanța de fond nu a evidențiat care clauză anume o consideră abuzivă și nici nu a precizat de ce această clauză ar fi abuzivă, precum nici nu a luat în considerare că modelul contractului de furnizare a energiei electrice a fost aprobat de către ANRE și este anexat la Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice nr. 393 din 15 decembrie 2010.

La fel, instanța de apel a menționat că un alt aspect interpretat eronat de către prima instanță este referirea la art. 2 din Legea nr. 107 din 27 mai 2016 privind definiția consumatorului casnic, ori, art. 104 lit. b) din Codul fiscal indică clar că consumatorul casnic poate fi doar persoana fizică, pe când întovărășirea pomicolă nu este o persoană fizică.

Instanța de apel reliefă că prima instanță a dat o apreciere și o interpretare proprie la Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, în baza căreia a constatat că

casa de vacanță este o locuință care poate avea și o altă destinație decât pentru locuit. Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că este inoportună încercarea de a interpreta o dispoziție legală clară dată de lege după propria convingere a instanței, or definiția dată casei de vacanță de către actul normativ este „locuința ocupată temporar, ca reședință secundară, destinată odihnei și recreerii”, respectiv aceasta nu poate avea o altă destinație decât pentru locuit.

În contextul dat, instanța de apel a opinat că art. 104 lit. b) Cod fiscal nu evidențiază noțiunea de locuință ci anume destinația locativă a imobilului, deci instanța de fond urma să aprecieze doar destinația imobilelor de pe teritoriul întovărășirii și nu să le prezinte ca fiind locuințe. Sub același aspect, instanța de apel a menționat că nu este clar de ce toate bunurile imobile de pe teritoriul întovărășirii pomicole au fost apreciate de către prima instanță ca fiind case de vacanță, dacă pe acel teritoriu se află și loturi pomicole, care nu sunt locuințe și nu pot avea destinație locativă.

De asemenea, instanța de apel a precizat ca fiind contrară circumstanțelor cauzei și aspectul reținut de către prima instanță referitoare la faptul că ÎP „Izvoraș” nu poartă obligațiunii de achitare a bunurilor livrate în baza facturilor fiscale, deoarece aceasta nu a recepționat prestarea bunurilor menționate, or întovărășirea pomicolă a recepționat bunurile și chiar a achitat parțial suma dispusă spre încasare în proporție de 20%, respectiv neachitat a rămas TVA-ul la energia electrică furnizată. Mai mult, ÎP „Izvoraș” nu a contestat facturile fiscale eliberate de reclamant.

În final, instanța de apel a concluzionat că, în cazul ÎP „Izvoraș”, TVA la cota standard de 20% este aplicabilă, or în speță s-a demonstrat că destinația caselor de vacanță este expres prevăzută – odihnă și recreere și nu locativă, fapt demonstrat prin art. 104 lit. b) Cod fiscal, iar destinația loturilor pomicole este agricolă și nu locativă, fapt ce rezultă din art. 19 lit. c) din Hotărârea Guvernului RM nr. 1303 din 24 noiembrie 2004.

La 30 august 2019 ÎP „Izvoraș” a declarat recurs împotriva deciziei din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți solicitând casare deciziei contestate cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat integral circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept, iar drept rezultat se conturează încălcarea normelor de drept material și de drept procedural, ceea ce în temeiul art. 432 Cod de procedură civilă servește temei de declarare a recursului.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 06 iunie 2019 și a expedit-o în adresa participanților la proces la 16 iulie 2019. Astfel, recursul declarat la data de 30 august 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎP „Izvoraș”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎP „Izvoraș”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurent cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de

o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de ÎP „Izvoraș”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întovărășirea Pomicolă „Izvoraș” împotriva deciziei din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători:

Galina Stratulat

Victor Burduh